

Zdravíme paní
ROSE HAJNÝ
Illinois

30 centů

TELEFONY:
(312) 749-1891
(312) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVI

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

TUESDAY, JULY 11, 1989

ÚTERÝ 11. ČERVENCE 1989 · Čís. 51

Nebude konec studené války dokud Sověti neosvobodí východní Evropu

Jean Kirkpatrick · Human Events

George Bush, kritizován doma i v cizině pro nedostatek předvídavosti a záměrnosti ve své zahraniční politice, potěšil spojence, když konečně definoval svůj přístup jako 'postup mimo politiku z pozice síly ve snaze zahrnout Sověty do obce národů, pomoci jim sdílet hodnoty mezinárodní spolupráce.' V případě, že tomu někdo nerozuměl, pobočník Rady národní bezpečnosti podal detaily.

Popsal prezidentovu Pokračování na str. 8

Při přípravách na návštěvu Varšavy prezidenta Bushe minulý víkend upravuje polský dělník bustu prvního amerického prezidenta. Jeho jméno je ovšem vyryto tak, jak se píše v polštině.

Mnoho hluku v Bruselu

Anthony Harrigan

Velké sdělovací prostředky oslavují Bushův návrh na snížení konvenčních zbraní v Evropě, jako vůbec každý plán na odzbrojení, který vidí. Dá se ovšem pochybovat o tom, že americká veřejnost plně chápe oč jde.

The Washington Post píše, že 'návrh na snížení zbraní obsahující zničení vojenských letadel v hodnotě bilionů dolarů' vzbudil obavy v kongresu - a to pořádně. V posledních několika letech vydání Spojených států na obranu skutečně neustále klesalo. Navrhovatelé rozpočtu vylučují z návrhů nové důležité obranné systémy, včetně letadla Osprey, jaké potřebuje opravdu moderní námořní pěchota.

Je pravda, že některá americká letadla v Evropě jsou zastaralá. Ale proč je ničit? Mohou je používat letecké jednotky Národní gardy v Americe. Zničit kolem 750 amerických letadel jen povzbudí ty, kdož navrhují, aby Spojené státy jednostranně odzbrojily. Budou se daleko více odmítavě stavět k financování nových letadel. Letadla jsou jen jednou kategorií ve zbraních. Je-li zpráva ABC pravdivá, při sjednání

Pokračování na str. 2

Tonoucí se stébla chytá

M. S. -RFE

V rámci přestavby - i v jejím cudném, československém vydání - se začalo hovořit i o nutnosti nějak oživit činnost Národní fronty, tedy i ostatních politických stran. Jisté oživení se dalo při pozorném čtení denního tisku vyzorovat například ze svobodného slova: V několika citlivých ekologických případech se proti sporným projektům vyslovily i regionální organizace socialistické strany, a docela nedávno se tam referovalo o prvním diskusním fóru této strany ve vršovickém kulturním domě Mars, přičemž referát o něm zaznamenává některé dotazy a odpovědi funkcionářů. Takže se lidé mohli třeba dozvědět, že nekomunistické strany nemají žádný 'strop' členské základny, který -čte se tu- existoval v padesátých letech, v roce 1968 byl zrušen a nikdo jej neobnovil. Nebo že justiční vražda zůstane justiční vraždou,

Pokračování na str. 8

Čsl. vláda má konečně snahu řešit ekologické problémy

R. -rfe/m.

Problém znečištění ovzduší patřil na pražské konferenci k nejzávažnějším a zdá se, že dobrou vůli začít tuto snad největší ekologickou bolest Československa konečně řešit, československá vláda očividně má. Navíc je zřejmé, že si konečně uvědomila i fakt, že je k tomu zapotřebí značných investic. Ještě před několika málo lety to totiž vypadalo, jako by si v Praze snad opravdu mysleli, že jim jejich bezostyšná kalkulace se západní pomocí v tomto směru stoprocentně vyjde, a že za odsířovací zařízení pro severočeské velkoelektrárny, tyto monstrózní chrlíče oxidů síry a dusíku v srdci Evropy, nebudou muset platit vůbec nic. V poslední době je však postoj československých funkcionářů přece jen realističtější. Letos referoval náměstek českého ministra vnitra a životního prostředí Eliáš na bavorsko-českém sympóziu v západoněmeckém Coburgu o více než 17 miliardách korun, které jsou na opatření pro zlepšení životního prostředí naplánovány v nynější pětiletce - a hlas se mu přitom až zachvěl dojetím nad vlastní velkorysostí. Obdobný tón zazněl i při vypočítávání dalších dobrých úmyslů, které československá vláda spolu s ostatními účastníky stvrdila svým podpisem. Úmysly a mezinárodní závazky tvoří ovšem, obdobně jako naplánované investice do životního prostředí, jen jednu stranu mince. Její druhou, a daleko podstatnější stránkou jsou skutky, a tahle bilance je zatím bídná. Čsl. vládě chybí totiž, jak se zdá, ve věci životního prostředí předpoklad naprosto zásadní a ještě důležitější než jsou peníze či dobrá vůle: chybí jí očividně kompetence.

Už před pěti lety, na mezinárodní konferenci o kyselém dešti, která se, jako vůbec první tohoto druhu, konala v Mnichově, se Československo spolu s ostatními státy zavázalo snížit emise síry do konce století o třetinu. Dodnes se však, jak to před časem přiznal v Rudém právu i ministr paliv a energetiky Krumník, "... náš podíl na znečištění ovzduší nezměnil." Dodejme, že je to podíl úctyhodný. Přes veškeré oficiální nářky nad popílkem a 'smogem', který k nám

Pokračování na straně 3

Zprávy

ZE SVĚTA

BEIJING -

Čínská lidová republika

Po schválení Národním lidovým parlamentem byla v Číně zveřejněna zpráva podaná starostou města Beijingu Chen Xitongem, v níž jsou odsuzováni prominentní intelektuálové, kteří se vyslovili v nedávných měsících o politických problémech. Zpráva naznačuje, že vláda zesiluje své tažení proti disidentům. Ve vládní zprávě se uvádí, že to byli intelektuálové, kteří vytvořili ovzduší, jež povzbudilo k protestům. Mezi jmenovanými byl přední disident Fag Lizhi a poli-

tičtí teoretikové Yan Jiaqi a Su Shaozhi, kteří uprchli na západ. Vládní autority pak rozpustily hlavní národní ekonomický ústav Beijing Research Institute, o němž se zastánci tvrdé komunistické linie vyjádřili, že je líní kapitalistických ideí. Ředitel ústavu Bao Tong a manažér Chen Yizi, kteří patřili k blízkým spolupracovníkům odstaveného Zhao Ziyanga, byli zatčeni a ústav měla zabrat armáda. Rovněž byla zahájena kampaň proti soukromým podnikatelům a byla zvýšena kampaň proti zahraničním tiskovým agenturám, které prý šíří lži o Číně. Čínský deník především zaútočil na vysílání Hlasu Ameriky. Vládní orgány pak minulou sobotu nařídily vypovězení ze země korespondenta Hlasu Ameriky Marka Hopkinse,

že prý jeho podávání zpráv porušovalo směrnice stanného práva. List komunistické strany People's Daily pak v komentáři kritizoval bývalého vůdce strany Zhao Ziyanga. Zhao byl obviněn ze zapříčinění morálního úpadku v literatuře a v umění a také rozbujele korupce ve straně. Národní lidový parlament pak schválil jmenování nového vyslance pro Spojené státy, jímž se stal náměstek ministra zahraničí Zhu Qizhen, který nahradí Han Xu. Xu byl vyslancem v Americe po čtyři roky. Státní čínská televize ohlásila, že jeho termín již vypršel. Byl odvolán spolu s dalšími čínskými diplomaty na tak zvanou regulérní schůzku.

PAŘÍŽ - Fancie

Prezident Sovětského svazu Michail Gorbačov spolu s francouzským prezidentem Francois Mitterrandem vyzval ve společném prohlášení po dvou dnech společných rozhovorů k okamžitému příměří v Libanonu a k zastavení dodávek zbraní libanonským skupinám zapleteným do konfliktu. Gorbačov rovněž na tiskové konferenci naznačil, že je připraven setkat se s představiteli polské opozice představované Solidaritou a že Sovětský svaz by se smířil s vládami v zemích sovětského bloku, jež by nebyly ovládnuty komunistickou stranou. Popřel však, že by světový socialismus byl v krizi. Sdílel také novinářům, že podporuje rozhodnutí sovětského Svazu spisovatelů vydat román Alexandra Solženicyna 'Gulag Archipelago'. Během jednání s Mitterrandem se hovořilo také o snížení konvenčních zbraní a bylo podepsáno 22 dohod týkajících se kulturní, vědecké, obchodní a vojenské spolupráce. Gorbačov pak v projevu k Evropskému parlamentu navrhl, že je ochoten bez jakéhokoliv zdržení snížit přesně neurčený počet sovětských nukleárních sil výměnou za souhlas NATO započít rozhovory o zrušení polních atomových zbraní v Evropě.

BUDAPEŠT' - Mad'arsko

Nejvyšší mad'arský soud prohlásil za nezákonná rozhodnutí lidového soudu, na jejichž základě byl bývalý ministerský předseda Imre Nagy odsouzen k smrti jako vlastizrádce před více než 30 lety. Tento výnos soudu je ovšem pouze kosmetickým. Příslušník opoziční strany sociálně-demokratické Gyorgy Ruttner řekl, že rehabilitace Nagyho a dalších osmi jeho spolupracovníků, urychlené z politických důvodů, znehodnocují představu spravedlnosti a právního systému stejně jako dřívější ukázkové procesy. Je zajímavé, že soudní zasedání v této záležitosti započalo několik minut poté, co zemřel bývalý vůdce komunistické strany 77 let starý Jánoš Kadár.

BUKUREŠT' - Rumunsko

Na zasedání představitelů států zemí Varšavské smlouvy sovětský prezident Michail Gorbačov ohlásil, že každá země sovětského bloku má svobodu v nazírání na komunismus a může pokračovat ve své individuální cestě k socialistické demokracii. Za vzor ale navrhl svůj vlastní program hospodářských a sociálních reforem. Na vrcholné schůzce zemí Vršavské smlouvy bylo dosaženo shody v tom, že Severoatlantický obranný pakt NATO vyšel napůl vstříc tomuto svazku svými návrhy na snížení konvenčních zbraní v Evropě. Byl vysloven názor, že první dohody by mohly být uzavřeny již příští rok. Svazek komunistických zemí také vzal na vědomí Gorbačovův příslib učiněný v Paříži o nezasahování na ideologickém podkladě do záležitostí druhých komunistických zemí. Podle dostupných dokumentů a na podkladě zpráv od východoevropských diplomatů se Gorbačovovi nepodařilo dosáhnout dohody v otázce ideologické linie pro ty východoevropské země, které započaly vlastní cestu k demokracii jako Polsko a Mad'arsko. Zasedání se konala za zavřenými dveřmi v Královském paláci ve středu města.

VARŠAVA - Polsko

Komunistický vůdce generál Wojciech Jaruzelski požádal Západ v předvečer Bushovy návštěvy země o ekonomickou pomoc ve výši mnoha bilionů dolarů. Žádost obsahovala Jaruzelskiho dopis předaný francouzským vládním činitelům. Má o ní být uvažováno na vrcholné schůzce sedmi hlavních průmyslových národů, která se bude konat tento týden v Paříži.

Přední ideolog polské komunistické strany Marian Orzechowski prohlásil, že k volbám nového prezidenta dojde až po návštěvě prezidenta Bushe. Uvedl, že kvůli vrcholné schůzce zemí Varšavského paktu nebylo možno volby uskutečnit.

BONN - Západní Německo

Jeden z předních činitelů Solidarity Bronislaw Geremek prohlásil na tiskové konferenci, že západ by měl pomoci Polsku jen tehdy, když polská vláda prokáže, že to myslí vážně s ekonomickými reformami.

ABU GHOSH - Izrael

Muslimský fundamentalista palestinského původu se zmocnil řízení plného izraelského autobusu a záměrně s ním zajel do 200 stop hluboké strže. Autobus vybuchl v plamenech. 14 cestujících bylo usmrceno, dalších 27, mezi nimi nejméně 7 amerických turistů, bylo zraněno.

Mnoho hluku...

dohody se Sovětským svazem budou zničeny také tanky a dělostřelectvo. I když Sovětský svaz prochází změnou, bylo by naivní věřit, že Sověti skutečně sníží bojovou účinnost svých vojenských sil. Bushův návrh je bohužel převážně politický a kosmetický. Je to návrh učinit západní Němce šťastné, když se nyní zaměřují na neutrální zahraniční politiku.

Ještě před několika měsíci americká vládní správa naléhala na to, aby Západní Německo vzalo na sebe větší finanční obranné zatížení. To je nyní zapomenuto. Až do doby, než byl návrh přednesen v Bruselu, Spojené státy se stavěly proti zařazení letectva do vyjednávání o snížení zbraní se Sovětským svazem. Bushův návrh představuje totální kapitulaci před Sověty v tomto bodě. Tento návrh, který byl nadšeně pozdravován těmi, kdož dávají přednost podstatně a radikálně snížit americkou obranu, připomíná washingtonskou námořní konferenci z let 1920-21. Tato dohoda pěti mocností požadovala, aby Spojené státy, Francie a Británie daly do starého železa řadu válečných lodí. Americké křižníky musely být vybaveny menšími děly. Bylo třeba dodržovat status quo v zesilování námořních sil v Pacifiku. Výsledkem této dohody bylo, že americká flotila ztratila sílu, která byla tak potřebná po Pearl Harboru. Japonci tajně stavěli válečné lodě a přeměnili nespočetné ostrovy v Tichém oceáně ve skoro nedobytné pevnůstky. Tato hloupá úmluva o odzbrojení stála životy mnoha tisíců námořníků, příslušníků námořní pěchoty a vojáků v druhé světové válce. Zdá se, že Spojené státy se nepoučily z historie. Pokračují ve spoléhání se na papírové dohody. Nedokáží pochopit dvojjakost nepřátelských států. Nerozpoznávají, že v západní hemisféře mohou vypuknout těžké krize v devadesátých letech a že Amerika bude potřebovat silné, boje schopné vojenské síly na základních kontinentálních Spojených státech.

I kdyby Sověti zničili velký počet svých zbraní - a podvádění je tu opravdovou možností, měli bychom mít na paměti, že sovětské vojenské vydání podle The Wall Street Journal činí až 35 procent hrubého národního důchodu Sovětského svazu oproti 9 procentům, o nichž hovořil Gorbačov před moskevským kongresem. To všechno činí jasným, že všechn ten hluk na televizi, včetně mluvení o 'úspěchu v Bruselu', je ubohou náhražkou za tvrdou realitu v otázce národní bezpečnosti.

		<h3>Czechoslovak Daily Herald</h3>			
<p>Established 1891 The Denní Hlasatel 6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402 Tel.: (312) 749-1891 and 749-1898 Second class postage paid at Berwyn, Ill.</p>					
<p>Published Tuesdays, SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):</p>		<p>Published Thursdays and Sundays, except holidays</p>			
		<p>KANADA: in U.S. dollars</p>			
		<p>DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)</p>			
		<p>SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)</p>			
		<p>and SUNDAYS (Denní a nedělní)</p>			
		<p>SUNDAY ONLY (nedělní pouze)</p>			
<p>3 months 22.00 dol.</p>		<p>12.00 dol.</p>		<p>3 months 28.00 dol.</p>	
<p>6 months 40.00 dol.</p>		<p>22.00 dol.</p>		<p>6 months 50.00 dol.</p>	
<p>12 months 78.00 dol.</p>		<p>40.00 dol.</p>		<p>12 months 95.00 dol.</p>	
		<p>OVERSEAS: in U.S. dollars</p>			
		<p>3 months 32.00 18.00</p>			
		<p>6 months 60.00 30.00</p>			
		<p>12 months 115.00 58.00</p>			
<p>Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslání články. Zastlání rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme 1.00 dolar.</p>					

WASHINGTON - Spojené státy

Prezident George Bush odmítl návrh sovětského vůdce Michaila Gorbačova o zahájení jednání o zrušení polních atomových zbraní v Evropě, když prohlásil, že Spojené státy nebudou o nukleárních zbraních krátkého doletu jednat dříve, dokud nebude dosaženo nějaké dohody při vyjednávání o snížení konvenčních ozbrojených sil v Evropě, jak bylo dohodnuto koncem května na schůzce představitelů zemí Severoatlantického obranného paktu NATO. Prezident v neděli odletěl do Evropy na návštěvu Polska a Maďarska a později Francie a Holandska.

Bývalý podplukovník námořní pěchoty Oliver North byl odsouzen ke 150.000 dolarů pokuty za napomáhání zakrývání událostí, z nichž se vyvinul případ Irán-Contras. Má rovněž zakázáno držet nějaký veřejný úřad, po dva roky je podmíněčně odsouzený k odpracování 1200 hodin ve službách pro komunitu. Že nebyl soudcem Gerhardem Gesellem vyneseno trest vězení, může to znamenat ještě větší nátlak na udělení prezidentské milosti Northovi.

WASHINGTON - Spojené státy

Politické důsledky pondělního rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států ve věci potratů se šíří po celé zemi. Výnos soudu dává totiž všem státům pravomoc, aby se rozhodovaly samy v omezeních potratů. Tím vznikl komplex, jako bylo roztržité rozhodnutí soudu samo. Všichni demokratičtí a republikánští kandidáti úřadu na jakékoliv výši budou nuceni, necht' se jim to líbí či nelíbí, zabývat se touto otázkou. V podstatě se jednalo o rozhodnutí v případě jednoho procesu ve státě Missouri. Soud rozhodl, že státy mohou odmítnout požadavek, aby bylo užíváno daní a veřejných zařízení pro potraty. Dále bylo rozhodnuto, že stát může požadovat od doktorů, aby zjistili pomocí různých zkoušek, zda zárodek, který je alespoň 20 týdnů starý, je schopen přežít v prostředí mimo matku. O kvalitě rozhodnutí svědčí, že přívrženci stejně jako odpůrci potratů proklamují vítězství. Zákon zvaný Roe vs. Wade z roku 1973 nebyl zrušen, ale byl silně omezen přesunutím jeho omezení na jednotlivé státy Unie. Tím ovšem hlavním bojištěm se stanou státní zákonodárné sbory. Kampaň pro mezitermínové volby v roce 1990 je pouze jeden rok vzdálena od svého začátku a vzniká velká možnost, že otázka potratů může velice silně ovlivnit volbu 435 kandidátů do domu zástupců a 33 kandidátů do senátu. Velkou úlohu v příštích volbách, o jejichž ovlivnění otázkou potratů nemůže

být žádných pochyb, budou tak zvané 'bloky hlasů'. Z největších se jedná o oblast, kde se nachází velké množství politicky organizovaných římských katolíků nebo 'fundamentalistů'. Necht' nastávající volební kampaň s tak žhavým tématem jako jsou potraty, o 'povolení' k zneuctívání americké vlajky ani nemluvě, jakož i dalších podobných roztočilostí jimiž Nejvyšší soud obdaroval americký lid, dopadne jakkoliv, jisté je, že celý případ bude přiveden do ostřejšího světla, neboť ve volebním procesu budou rozhodovat jednotlivci a ne uměle režirované divadlo s libretem připraveným pro televizi a s účelem vzbudit dojem, že ta či ona skupinka představuje vůli lidu a národa.

CHICAGO - Illinois

Nedávný rozsudek Nejvyššího soudu, kterým je povoleno zneuctění vlajky Spojených států, měl zcela opačný následek než chtěli ti, kteří měli v pravém slova smyslu úmysl zneuctít tuto zemi. Nejlepším důkazem toho byla oslava 4. července, dne nezávislosti Spojených států, největší svátek této země. Při večerní jízdě krajinou bylo vidět stovky a stovky ohňostrojů v předvečer slavného dne. Rány výbušných bombiček rozléhaly se celý den. Párky, stejky, uhelné brikety, pivo i pivo, víno i víno, byly téměř vyprodány a to je co říci. Od časného rána nepřehledné množství ozdobených alegorických vozů projíždělo ulicemi a silnicemi, když se připravovaly na slavnostní průvod. Hudební kapely vyšších škol, všech těch nesčetných organizací veteránů ze všech nedávných válek, kterými tato mírumilovná země musela projít a které někdy rozdělily národ. Dobročinné organizace, sportovní kluby, rolníci, zedníci, úředníci, obchodníci, maličké děti vedle starců, všichni přímo zářili. Nikdy jsem něco takového neviděl za těch 39 let co zde žiji. V pondělí večer před Dnem nezávislosti, statisíce pozorovaly ohromný ohňostroj, který zářil nad jezerem, hned na březích Grant Parku. Druhý den asi 1.3 milionu lidí naplnilo Grant Park a blízké břehy Michiganského jezera, aby zde provozovali své tradiční zábavy. Od pojidání nesčetného množství párků, hamburgerů, sodovek, piva, sladkostí, ověnceny červenou, modrou a bílou, v oděvech Uncle Sama, za zvuků Star Spangle Banner, Glory, Glory Halelujah, tónů a slov nesmrtelného George M. Cohena Old Flag, Over there, Yankee Doodle, za zvuků Stephen Collinse Fosterovy Oh Suzannah atd., až k házení podkov, nad touto celou vřavou rozléhal se pocit štěstí a bezpečnosti. Smutná šedesátá léta jsou za námi. Doufejme, že se již nikdy nevrátí a že i ten malý národ ve středu Evropy bude moci opět slavit svůj 4. červenec.

přichází přes hranice, patří Československo jasně ke státům, které znečištění 'exportují'. Z oněch více než 3,3 miliónů tun oxydu siřičitého, které vyšle čsl. energetický průmysl ročně do ovzduší, uniknou přes dva milióny tun do okolních států. Z nich se k nám 'vrátí' 1,7 miliónu tun, takže náš 'netto' příspěvek k jedům v ovzduší v okolních evropských zemích činí úctyhodných 400.000 tun. Neméně alarmující je situace doma: Z Československa se pomalu ale jistě stává monstrózní laboratoř, ve které lze zvláště odstrašujícím způsobem pozorovat, jak se jedy ze vzduchu dostávají do potravinového řetězce, jak po stromech přichází na řadu člověk. Ve statistikách OSN o hojnosti nejrůznějších rakovinových onemocnění zaujímá Československo jedno z předních míst - a na tomto pozadí se skutečnost, že ze všech odsířovačů, se kterými se v Československu 'experimentuje', nepracuje pořádně ani jeden, nevyjímá už ani jako důkaz neschopnosti, nýbrž naprosté nezodpovědnosti.

Totéž platí o receptu, kterým chtějí 'kormidelníci čsl. energetiky' řešit problém znečištění ovzduší v nejbližší budoucnosti: v nadcházejících dvou desetiletích se má snížit výroba energie z uhlí na méně než 30 procent a skoro 60 procent spotřeby energie má být pokryto jadernými elektrárnami. Na nové jaderné elektrárny se v příštích letech vynaloží v Československu stovky miliard korun, tvrdil v únoru na česko-bavorském sympóziu v Coburgu Josef Vejvoda z výzkumného ústavu paliv - a bavorské veřejnosti, protestující v té době proti výstavbě atomové továrny ve Wackersdorfu, šel z těchto slov mráz po zádech. Že čsl. funkcionáři nejsou ochotni přemýšlet o svém pochybném konceptu ani dnes, kdy je výstavba bavorského Wackersdorfu s konečnou platností zastavena jako nerentabilní, jelikož celý západní svět začíná od jaderné energie upouštět, to se jasně ukázalo: Na naléhavou výzvu rakouské ministryně pro životní prostředí Flemmingové, aby Československo zastavilo výstavbu jaderných elektráren v Temelíně a v Mochovicích, reagovali českoslovenští představitelé se zřetelným podrážděním, a o velkorysé nabídce, že by Rakousko svého souseda při hledání jiných energetických možností finančně podpořilo, se přitom nezmínili ani slovem.

Je to počínání naprosto neomluvitelné; vždyt' i v souhrnné prognóze Československa do roku 2010, kterou si československá vláda dala vloni na podzim vypracovat prognostickým ústavem, a od té doby ji před veřejností pečlivě tají, je jasně řeč o tom, že vsadit na jaderné elektrárny je v dnešní době přímá cesta do slepé uličky. Vzhledem ke stále vzrůstajícím nárokům na bezpečnost jejich provozu je výroba energie tímto způsobem už dnes velice nákladná a tudíž neekonomická a ekologicky přinejmenším sporná. Mimořádně problematická je podle souhrnné prognózy i perspektiva energetického využití tzv. množivých reaktorů, jež doteď byla považována za 'nadějnou'. Tento typ reaktorů je investičně ještě náročnější a tudíž neekonomičtější než jsou reaktory současné, a bezpečnostní problémy spojené s jejich provozem - konkrétně například nezbytnou přepravu radioaktivního paliva po železnici - považuje studie prognostického ústavu v podmínkách hustě osídleného Československa za neřešitelné. Nehledě na to, že odborníci z prognostického ústavu varují velice naléhavě i před radiačním zářením, jemuž je populace v Československu vystavena už nyní a to v důsledku postupů ve zdravotnictví, používání některých stavebních materiálů, a v neposlední řadě v souvislosti s tepelnými a radiačními emisemi už existujících jaderných elektráren.

Prognostický ústav navrhuje soustředit se v prvé řadě na snížení spotřeby energie a je si jist, že by to bylo v Československu možné o celou jednu třetinu, aniž by utrpěl růst hospodářství. Výrobu energie by měla krýt, tak jako je tomu ve vyspělých státech, pružná kombinace modernizovaných energetických zdrojů, vycházejících z konvenčního základu. Pro severočeské elektrárny zodpovědné za znečištění ovzduší sírou z celých 60 procent, je navrhován přechod od hnědého uhlí mizerné kvality na ekologicky únosnější zemní plyn.

Každý čsl. představitel má studii prognostického ústavu na svém psacím stole, a trvá-li přesto na programu masivní výstavby jaderných elektráren, chystá se vyhodit 'stovky miliard' na obdobný chorobně megalomaničtý projekt, jakým je Gabčíkovo-Nagymaros - jen nepoměrně nákladnější. Nepřipustit za takových okolností o budoucím energetickém konceptu Československa ani veřejnou diskusi, to už není nezodpovědnost, to hraničí s pokusem o národní sebevraždu; jak jinak lze označit představu, že bychom za pár let měli stát na prahu dalšího tisíciletí s balvanem nesmyslně 'proinvestovaných' stovek miliard na krku a bez vyhlídky na hospodárnou a ekologicky únosnou energetickou základnu.

Snad s buřty a preclíky a plzeňským či smíchovským pivem, ale bude jej slavit!

"Společnost může jen tehdy činit pokroky, vykazuje-li lidská práce zisk - sklídí-li víc, než-li se do toho vložilo."

- Bernard M. Baruch

Ktorý dopravný prostriedok je najspol'ahlivejší

E. R. -rfe/m.

Mám niekoľkých známych, ktorí sa už pred mnohými rokmi rozhodli, že nebudú lietať lietadlami za nič na svete. Nemajú nutne strach z letania, len pocit väčšej istoty pri používaní bežných dopravných prostriedkov, vlakov, automobilov alebo lodí. Podobných cestovateľov je však pramálo v porovnaní s miliónmi ľudí, ktorí dnes cestujú lietadlom nie len do susedného štátu, ale aj do susedného mesta. Hoci najväčšie letecké spoločnosti udržiavajú ešte stále pomerne úspešný kartel a udržiavajú ceny leteniek na neprímerane vysokej úrovni, do leteckej dopravy preniká stále viac menších nezávislých spoločností, ktoré prispeli hlavne v Spojených štátoch a vo Veľkej Británii k väčšiemu cenovému súťaženiu a pre cestovateľov a či cestujúcich k väčšiemu cenovému výberu. Vo Veľkej Británii to napríklad viedlo k tomu, že obyčajný turista môže lietať z Londýna do Viedne a nazpät' podstatne lacnejšie, keď si kúpi letenku od cestovnej kancelárie, ktorá predáva lacné lietenky. Podnikateľ alebo obchodník, ktorý ide do Viedne na služobnú cestu platí hlavnej britskej spoločnosti o 40-50 percent viac. Nevadí mu to, lebo aj tak mu podnik preplatí cenu lietenky. Tento dvojaký systém viedol k nebyválnemu rastu počtu cestujúcich. Hoci je súčasťou ba cieľom tohto cenového súťaženía zvýšiť počet cestujúcich, má to druhotné záporné následky, ktoré by mohli presvedčiť mnohých ďalších prípadných cestujúcich, aby dali prednosť iným dopravným prostriedkom.

Letecké havarie boli a sú zriedka väčšie v porovnaní s ostatnými dopravnými katastrofami, ale sú takmer vždy osudné. Hoci v nich hrá už veľmi dlho dôležitú úlohu terorizmus alebo ľudský omyl, rovnako dôležitým faktorom zostáva neschopnosť človeka, dokonale kontrolovať všetky aspekty leteckej dopravy. Letecká katastrofa pri malom škótskom mestečku Lockerbie sa síce podstatne líši od havárie lietadla britskej leteckej spoločnosti Midland, ktoré sa zhrútilo na dôležitej a cez deň veľmi rušnej britskej dálnici, ale obe katastrofy ukazujú, že ani tie najmodernejšie bezpečnostné a operačné počítače a kontrolné zariadenia nie sú stopercentne spoľahlivé. Sú za nimi ľudia, pracujúci v podmienkach maximálneho tlaku a stresu.

Pokračování na str. 5

L. A. ČARSKÁ: SIBIROČKA

Pokrač. z min. čísla

PRELOŽIL

L. RYŠAVÝ

Šťasten byl se svou milou přítelkyní i Ondřej, šťastna byla i Ella. Černošťa skákala a tleskala rukama, ukazujíc prstem na prsten.

Sibiročka napsala odpověď, v níž děkovala nové přítelkyni a odevzdala dopis lokaji.

Ondřej, ona i Herta odjeli pak ke zkoušce do divadla, kdež je očekávali již ostatní členové sboru.

Master Bull i pan Scholz vymysleli před týdnem úplně nové a neobyčejně zajímavé představení, jakého ještě neviděli návštěvníci divadla Variété.

Uminili si předvésti na jevišti události z doby před dvěma tisíci lety. Byl to drobný divadelní kus z doby pronásledování křesťanů Římany, který sepsal sám master Bull. Obsah jeho byl asi tento:

Křesťanská dívka, jménem Veronika, žije v Římě, jemuž vládne císař či imperátor Nero.

Nero zapovídá křesťanům věřit v Krista, trápí a mučí každého, kdo odpírá klanění se bezduchým modlám, jimž se klaní sám imperátor a jeho družina.

Veroniky, kterou měla představovat Sibiročka, zmocní se sluhové Neronovi a přivedou ji na rozkaz císařův do klece mezi lvy, aby křesťanskou dívku rozšápli.

Lvi se chystají vrhnout se na ni, chystají se zatítni do ní své drápy, ale dívka navlékne na šíji jednoho z nich vavřínový věnec, jež jí hodí Nero do klece, chtěje se jí tím posmívat; lev ihned padne na kolena před dívkou Veronikou. Jeho příkladu následuje i druhý lev a Veronika zdráva a bez úhony vychází z klece; získá odpuštění od imperátora, jehož družina ihned uvěří v Krista.

Tento drobný divadelní kus studovaly horlivě děti: Niks, Ondřej, Herta, Sibiročka i jiní. Od rána do večera byli nyní v divadle a konali vše, co po nich žádal master Bull.

Onoho jitra, kdy lokaj knížete Gordova přinesl dopis i dárek Sibiročce, se zkouška poněkud opozdila, poněvadž master Bull odešel s lékařem prohlédnouti noliu Junoninu, kterou si při posledním představení neudálo vyvrtila.

Pan Scholz byl zaměstnán ve své pracovně. Starý Duroi zabýval se vnučkem, kterého se zřetelcem na jeho mládí učil zvlášť.

Niks a tři starší bratři Ivanovi byli již v aréně, když se tam objevila Herta, Ella, Sibiročka a Ondřej.

„Co máš na prstě? Kde jsi sebrala takový skvost?“ křikl hrubě Niks, jenž ihned zpozoroval na útlém prstě Sibiroččině rubínový prsten.

Sibiročka se začervenala nad touto urážkou. Začervenala se i Herta za svého miláčka, zatím co černoška, zaslechši hrubý hlas a vyzývavý tón chlapecův, svrátila hrozivě srostlé obočí.

Za to Ondřej byl bled jako bílý límeček jeho košile.

„Jak se opovažuješ urážet dívku!“ řekl temně, potlačuje rozčilení, zatím co v jeho očích zaplály jiskry hněvu.

„Ale, prosím vás, jaké pak něžnosti! Nezapomínej, že musím vědět všechno, co se vás týká. Já jsem vám opatřil místo a jsem za vás odpovědný. Holka sebrala někde prsten a já si toho nemám všimati...“ začal posměšně Niks, ale nedokončil.

Dvěma skoky stál Ondřej u něho. Tenké, avšak silné jeho prsty sevřely rámě Niksovo jako kleště. Jeho vztekem znetvořený obličej přiblížil se k obličejí soupeřovu.

„Poslechni,“ řekl hlasem, při jehož zvuku se Niks bezděčně zachvěl, „opovážíš-li se ještě jednou s ní,“ ukázal na Sibiročku, „špatně zacházeti, pak... pak se s tebou vypořádám sám! Slyšíš mne?“

Odstrčil od sebe nic netušícího Nikse tak, že zavrával a mžikem se roztáhl na pisku jak široký tak dlouhý za zvučného smíchu všech přítomných.

Ve velkém letním divadle byl dlouhý sklep. Sklep, či správněji velké sklepení, sloužil k ukládání starých i nových dekorací, různých divadelních úborů, majetku divadla i cirků a jiných věcí, bez nichž se nemůže obejít majitel divadelního závodu. Část věci byla uložena v budovách obou divadel, část byla složena zde.

Ohromný sklep měl mnoho chodbiček, jež byly utvořeny nahromaděnými v něm truhlicemi a kulisami a končil nevelikou komůrkou, kamž nikdo ani ve dne nezašel, protože v ní bylo tma jako v hrobě a z níž vždy zazníval jakýsi nepříjemný šum. Byly to, jak se rozumí samo sebou, krysy, avšak mladší členové sboru divadla „Variété“ byli přesvědčeni, že dole, ve sklepe, žije černý duch, pán sklepení, jenž dni i noci tráví v komůrce. Kdyby však do ní byl někdo nahlédl v přestávce mezi zkouškami, byl by poznal, jaký tam hospodařil duch, či správněji, čtyři najednou.

Sotva že byl skončen první oddíl denního zaměstnání a nastala hodinová přestávka, zmizeli nepozorovaně bratři Ivanovi i Niks Vichrov a jeden po druhém odcházeli do sklepa.

Tam jeden z nich vyňal oharek svíčky a rozsvítil jej. Jiný vyňal z kapes různé lahůdky. Měl cukrovinky, ovoce, zákusky, ba i víno. Požívání vína bylo ve „Velikém domě“ pana Scholze přísně zapovězeno. Nejstaršímu z bratří Ivanových se však podařilo ze špižirny pánovy uzmouti láhev vína, které bylo vyhradně chováno pro hosty, a pil je s bratřími i Niksem. Niks také naučil tomuto špatnému dílu. Nebylo-li možno z jakékoli příčiny opatřit lahůdek touto cestou, kupoval je Niks za své peníze, jež dovedl vždy vymámiti na matce, která noměla o ničem tušení.

Hodovali tam za dne, hodovali v době představení v přestávkách mezi výstupy na jevišti.

Bratři Ivanovi byli zkažení mladí lidé, Niksovi se však zdáli nejlepšími přáteli a snažil se je ve všem napodobiti. Kouřil-li Denis, Gleb i Petr Ivanovi, kouřil i Niks, přes to, že mu kouření neposkytovalo žádného požitku. Pili-li bratři víno, pil i Niks, ačkoli mu bývalo po víně zle a bolívala ho nesnesitelně hlava. Niks však nechtěl zůstatí za svými staršími druhy a přál si stůj co stůj jim dokázati, že je úplně dospělým mladíkem. Bylo to ošklivé, hloupé a směšné. Za tímto účelem odcházeli čtyři přátelé do malé sklepní komůrky, kdež hodovali bez obavy, že budou překvapeni představenými či starým Ivanovem, který by se byl samo sebou velmi rozhněval na své syny.

„Já jsem vymyslel něco znamenitého!“ zvolal Niks, jenž právě vypil velikou skleničku vína, po němž se mu zatočila hlava.

„Co jsi zase vymyslel?“ otázali se jedním hlasem tři bratři akrobati.

Seděli onoho večera s Niksem v podzemní komůrce přímo na podlaže, s nohama po turecku skříženými.

Před nimi stála truhlice, pokrytá starými otlučenými talíři, jež byly vrchovatě naplněny lahůdkami; vedle talířů stála právě načatá láhev vína. Víno i pamísky byly tentokrátě odcizeny ze špižirny ředitelovy, když Herta, vydávajíc ráno kuchaři potřeby k vaření, odběhla do kuchyně, zapomněvši zamknouti dveře.

„Co jsi vymyslel?“

„Poslouchejte: víte, přátelé, že v kuse „Křesťanka a lvi“ hraji Neronu. Sedím na trůně a házím posměšně vínek k smrti odsouzené Veronice. Ona jej navlékne Junoně na šíji. Slyšte, cha, cha, cha! Do věnce ukryjí dvě ostré jehly a... a... dovedu si představití, jak ochotně bude poslouchati ničomnou Sibiročku lvice, až se jí zaboďnou do těla po obou stranách šíje dvě ostré jehly! Cha, cha, cha, cha! Rozumí se, poslušnosti od ní bude pak těžko očekávatí! Místo aby ulehla k nohám holky, bude skákat v kleci jako bůs!... Cha, cha, cha, cha! To bude zábava! Master Bull pořádek za to Sibiročku vypekuje... Bude zahanbena před obecnstvem, bude vyhnána a nebude jí již nikdo chváliti a přinášeti jí dárky! Cha, cha, cha!“

„A když se lvice rozzuří a vrhne se na Sibiročku?“ namítl znepokojně jeden z mladších Ivanových, v němž nebyly ještě zcela utlumeny lepší city.

„Nu, to by tak chybělo. Ať se jen vrhne! Budu mít připravený revolver a vystřelím hned, a ani master Bull nedá k tomu dojíti: stojí vždy na blízku, vedle klece. A pak, stačí jen maličko poranit lvice, aby na vše zapomněla a opustivši vyhlédnutou obět, vrhla se hledati toho, kdo jí ranil.“

Pokrač. na str. 5

SIBIROČKA

„V tom případě půjde vše znamenitě!“ povzbuvoval Nikse Denis Ivanov; „všichni uvidí, že holka zkazila představení, nedovedouc přimětí lvů k poslušnosti. Obecenstvo nebude již při ní, a ty, Nikse, budeš zase jeho miláčkem.“

„O, mně je to lhostejné!“ řekl Niks se vzezřením líčeně nedbalým, „odejdu brzy od Bulla, a on pojedě sám se Sibiročkou do Ameriky hledat a cvičit nově mladé lvy.“

„Vezmo s sebou i Ondřejel!“ řekl nejstarší Ivanov a dodal hned s potměšilým úsměvem: „A ty jsi již, Nikse, zapomněl, jak tě urazil Ondřej, a odpustil jsi mu všechno, jako berunkal!“

Niks zrudl až po uši.

„Já?... Já?... Já že jsem odpustil?“ zablábolil zmateně.

„Ty... Ty...“ napodobil ho posměšně Denis. „Co mi dáš, podaří-li se mi vlákat sem Ondřeje?“

„Jak to?“ zvolali živě jeho dva bratři i sám Niks.

„Tak!“ pokračoval s úsměvem Denis. „Dnes ráno jsem se pohádal s Ondřejem. Řekl jsem mu, že se asi bojí, jako všechny zdejší děti, černého ducha, který bloudí v podzemí. Odpověděl, že se nebojí ničeho. Právil jsem mu tedy: dokáž to a přijď dnes večer v přestávce mezi představeními. A hloupý chlapec slíbil, že přijde. Hned se tu objeví... Dáme mu jak náleží na pamětnou a odvykneme ho navždy, aby se nad námi hloupě vynášel.“

„O, jak jste rozumný, Deňol! Jak znamenitě jste všechno promyslel!“ zvolal Niks, „učiním za to pro vás vše, co si jen budete přát! Však tiše... slyšíte kroky? To je on!“ přerušil se náhle Niks.

V podzemí skutečně někdo kráčet ke komůrce. Všichni tři bratři i Niks pozorně poslouchali...

Kroky se blíží — blíží — blíží — Ozývají se u samých dveří komůrky.

„Teď vstoupil! Poslouchejte mne, brašil!“ velel šeptem Denis, „já k němu přiskočím první a chytím ho za tuku, aby se nemohl bránit. Vy pak mu pořádně natlučte; nešetřte pěstí. Pak ho svážeme, necháme ho zde; potom půjdeme pro pana Scholze a přivedeme ho sem. Uvidí sputaného Ondřeje, nedopitou láhev vína i zákusky ze své špižirny a... a... pozná, že chlapec, kterému prokazoval dobrodiní, je zahalec a zločej. A my to všechno potvrdíme...“

„Výborně, výborně!“ zašeptali dva mladší bratři Ivanovi i Niks. „Teď ho konečně máme; dávno mu to již patřilo!“ a mnohce si ruce vyčkávali, až se Ondřej objeví.

Kroky se přiblížily. Byly již docela, docela blízko — Kdosi sáhl na dveře... Závorka klapla a...

Vysoká, černým pláštěm zahalená postava, s obličejem strašně bledým, objevila se na prahu komůrky. Na hlavě s černým baretem trčely rohy. Zpod pláště vyčuhoval dlouhý chvost. Skleněné oči se mdlé leskly ve sporém světle svíce.

„Aha! Mám vás! Vy budete hospodařit v mém království! Já vám dám!“ řekl hrobovým hlasem neznámý návštěvník a odstoupiv ode dveří, popošel velikými kroky dopředu.

„Aj-aj-aj, Černý duch!“ zaječel Niks, zakryl si rukama obličej a ječe strachem, svalil se na zem jako bez ducha. Dva mladší Ivanovi skrčili se vedle něho a šeptali modlitby.

„Nechej mne! Nechey mne! Nechey mne! Pryč! Pryč! Pryč!“ křičel divoce nejstarší Ivanov, vytřeštil oči na strašný zjev a zalezl do nejzazšího kouta komůrky.

„Cha, cha, cha, cha! Vy jste mi pěkní strašpytlové, brašil! Sami jste strašili Černým duchem, a první jste se ho polekali!“ ozval se veselý, zvučný smích zpod baretu: mžikem spadla strašná maska s vysoké tyče, na níž byla nastrčena, spadl černý plášť, zmizely růžky s chvostem — a před druhy, na smrt polekanými, vynořil se nenadále smějící se obličej Ondřejův.

„Cha, cha, cha, cha! To jsem já... já, podívejte, se přece, bázlivci!“ volal veselé. „Šel jsem k vám, a cestou jsem uviděl v otevřené truhlici ve sklepení starý, obnošený kostým s růžky a s chvostem, a nastrčil jsem to na sebe. Počkej, myslím si, postraším je trochu... A vy jste se, bázlivci, opravdu polekali. Cha, cha, cha, cha!“ zakončil veselým smíchem.

Mladíci hleděli naň vytřeštěnými očima, nechápajíc dosud ničeho. Konečně vylezl Denis Ivanov potíchu ze svého koutu. Niks, který ještě tiše kvílel jako polekaný psíček, povstal také nerozhodně. Právě tak nerozhodně vstali i druzí dva bratři, Gleb a Petr.

„Jsi to opravdu ty, a ne černý duch!“ řekl Denis. „Cha, cha, cha, cha! Rozumi se, že jsem to já!“ pravil Ondřej již docela rozveselen.

„Je to on!“ prohodili Niks i dva mladší Ivanovi jedním hlasem jako ozvěna.

„Je to on!“ potvrdil bratr Denis a tvářil se při tom rozpačitě a hloupě.

„Jak se ty opovažuješ posmívat se nám!“ rozkřikl se nenadále, hledě očima pláyma zlosti na Ondřeje, jenž se stále ještě smál.

„Ano, jak se opovažuješ?... My tě naučíme, počkej!“ ozvaly se výhrůžně hlasy jeho bratří.

„Ano, naučíme tě, naučíme!“ přizvukoval jim Niks, jenž nenadále nabyl své dřívější odvahy.

„Tu máš za to!“ zahoukl silným hlasem nejstarší Ivanov a dříve, než si Ondřej uvědomil, oč jde, vrhl se naň se zdviženými pěstmi. Za ním vrhli se na Ondřeje i jeho bratři i Niks Vichrov. Tu se však stalo něco neočekávaného. Ondřej skočil náhle do prostřed komůrky a zhasl svíci. V komůrce nastala úplná tma. Ve tmě bylo slyšet pouze zoufalý hluk, až konečně se ozval plačtivý hlas Niksův:

„Zbláznil jste se, Denise? To bolí! Taháte mne za vlasy... Oj, oj, oj!“

„To jste vy, Niksi?“ ozval se udivený hlas nejstaršího Ivanova.

„Já, ovšem, že já! A nechojte mých vlasů, povídám vám!“

„To je podivné! Myslíl jsem, že je to Ondřejka!“

„Ondřejka bude asi v protějším koutě,“ ozval se Gleb.

„Držte ho, brašil!“ křičel zuřivě Petr a pobíhal v podsklepi v úplné tmě.

„Aj, aj, aj! To není Ondřejka, to jsem já! Já, Denis! Jak se opovažuješ mne bit? Řeknu to na tebe otcí a panu Scholzovi,“ zasípěl vzteklo, až se podsklepim rozlehlo.

„Ach, to jsi ty! Odpusť, prosím tě, a nefňukej! Myslíl jsem, že je to Ondřej. Ale kde je on, u všech všudy!“

Bratři Ivanovi i Niks pobíhali ve tmě, častujice se pohlavky a žduchanci, při čemž ihned poznávali svůj omyl a zuřivě spílali Ondřeji, který byl zatím již dávno nahore a s veselým smíchem vyprávěl svým přátelům, co se sběhlo.

Teprve před samým začátkem druhého oddílu představení vylezly z podzemí čtyři rozčuchané a poškrábané postavy v roztrhaných šatech, se zrádnými modřinami na čelech.

Pan Ivanov udělal přísnou důtku svým synům, master Bull pak Niksovi, a pan Scholz pohrozil, že všechny čtyři vyloučí ze sboru, bude-li se cos podobného opakovat. Pan Scholz nevěděl o všem, co se stalo, a peskovat mladíky pouze pro rvačku a hluk, který bylo slyšet ze sklepení až nahoru. Ondřej byl dalek úmyslu, povědět úplnou pravdu.

Pokračování příští čtvrtě

Ktorý...

V špičkových dopravných obdobích je tento stres a tlak oveľa väčší. Nezávislé a často relatívne malé letecké spoločnosti musia obsluhovať veľký počet klientov aj pomerne bezvýznamný incident vedie k reťazovej reakcii s vážnymi následkami. Sama som zažila na ceste ze Severnej Ameriky do Európy dve núdzové pristátia. V oboch prípadoch išlo o ťažkosti s jedným motorom. A hoci cestujúcim nehrozilo nebezpečenstvo, nikomu veru nebolo jedno, že hlavný pilot zaregistroval ťažkosti vysoko nad Atlantickým oceánom.

Cieľom leteckej dopravy je z hl'adiska cestujúceho dostať sa z jedného miesta na druhú rýchlo a bezbolestne. V dnešných moderných časoch, keď človek ztráca toľko času čakáním na rozne bežné služby, keď musí prešlapovať z nohy na nohu v čakárňach byrokratov, ale aj zubárov alebo lekárov a predierať sa hodiny v londýnskej dopravnej špičke, je veru čas naozaj nad zlato. Lietadlá sú tedy fantastickým vynálezom. Začínajú však byť vynálezom, za ktorý musí cestujúci zaplatiť vysokú cenu. Nie už dlhšie za letenku, ale vo forme vynaloženého úsilia, energie, trpezlivosti, únavy a nepohodlia.

Vrátila som sa pred niekoľkými dňami z fantastického dovolenky. Lyžovala som vysoko nad mrakmi, pod modrou oblohou blízko Pán Božka a čas sa mi veru zastavil. Ale na spätočnej ceste ma udrel s nemilosrdečným zadosťučinením. Na malom letisku sme 5 hodín vyčkávali s tisícmi iných postihnutých na lietadlá, ako by zabudli na svojich cestujúcich. Keď nás nakoniec predsa len našli, povedali nám, že sa oneskorili, pretože o deň pred tým narazilo do lietadla dodávkové auto, ktoré do neho urobilo veľkú diery. Lietadlo museli vyradiť a museli sháňať iné lietadlo, ktoré sa im podarilo prenajať len s veľkými ťažkosťami. Keď sme konečne dorazili vyčerpaní na jedno z londýnskych letísk, kde sme museli znova vyčkávať na niečo iné, začala som vážne uvažovať o novom dodatočnom novoročnom predsa-vzatí - Uhádli ste! Cestovať starým dobrým vlakom. Ale zatiaľ som sa ešte difinitívne nerozhodla.

A opäť trochu z Guinnesse

Podľa hlásení 75letý fidič 'vyfasoval' 15. října 1966 10 pořádkových pokut, 4x jel po nesprávné straně vozovky, dopustil se čtyř přestupků 'sraz se a ujed' a zavinil šest havárií, a to všechno během 20 minut. Stalo se v McKinney ve státě Texasu.

Český národní hřbitov
v Chicagu

Již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí. Pohřívání do země, žehem a do krypt MASARYKOVA MAUZOLEA s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika. Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouchejte náš rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450.

Ten kdo investuje bohatně
NEMOVITOSTI NA PRODEJ

JIŽNÍ CICERO - 35. ul.
a AUSTIN
16ti Pat, novější s gará-
žemi. Všechny byty tří
a půl pokoje.
Příjem - 69.000 dolarů
za rok.

N. RIVERSIDE
8-Pat, novější
Čermákova tř. a 17. Ave.
2 byty - 4 pokoje
6 bytů - 3 pokoje
8 ležnic, 8 sporáků,
8 air cond.
KUPTE, pokud jsou
procenta nízká!

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Foot-
ball and Baseball Cards, Old
Tins, Coffe, Tea, Tobacco,
Japps Potatoe Chip Cans, Old
Magazines, Cracker Jack Items,
Iron Mechanical and Still
Banks, Marbles, Old Walt
Disney Items, Lone Ranger,
Batman, Gene Autry, Old Comic
Books, Beer Steins and Glasses,
Old Postcards.

Call NORM at 863-8979
or 447-7955

HELP WANTED

State-licensed home-house
agency see'ing full part-time
R. N. to provide patient care at
home. Must have own
transportation.

For appointment call
989-8117 (9AM - 5PM)
CARDIO CARE, Inc.,
5917 N. Lincoln,
Chicago 60659

Kde možno koupit
Hlasatel:

Anstín a Čermák Rd., Cicero.
ve stánku

Milos Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní
Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.
Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

Seznámení

35letý inženýr sportovec, hledá
štíhlou, inteligentní dívku
k vážnému seznámení.
Zn. : "D. T." do redakce

Seznámení

Nino hledá seznámi s dívkou -
rodinný život a přátelství. Tel. :
348-3795.

Hřbitovní loty

na Českém národním hřbitově lot č. 47
sekce 23 - místo na 4 hroby prodám.
Tel. 616-674-8261
Mrs. PAUL BRISSAND, 61906
56th St. Lawrence, Mi. 49064

Help us adopt

The song says:

DON'T WORRY, BE HAPPY
but sometimes that isn't easy. We are a
loving, financially secure family who would
like to change your worry into happiness for
all of us. For more information about us
and private legal adoption please call us
collect (312) 256-7075

Různé

VISA MASTERCARD
US CHARGE Guaranteed
Regardless of Credit Rating
Call Now! (213) 925-9906
ext. U2009

Naším milým
čtenářům
na vědomí:

Při prohlídce knih jsme
zjistili, že mnoho našich
čtenářů "čte na dluh". Pro-
to jsme byli nuceni rozeslat
velký počet upominek, což
nám zabralo hodně času, a
také stálo hodně peněz za
poštovné, které je dnes vyso-
ké. Prosíme, zasilejte před-
platné včas. Děkujeme.

Portrait
of a
Great
American
Investor

U.S. SAVINGS BONDS

1-800-US-BONDS

Z DENÍKU KOMENTÁTORA

(Čtvrtý týden v červnu)

Jaroslav Moudrý

Spor o legalizování potratů se vleče dál a jeho intenzita stoupá. Není dosti, že lidé neznají první pojmy a důvody pro i proti, ale celá situace se stává jen více a více podrážděnější, neboť i náboženské organizace si musí přihrát svou polívčičku. Míchat náboženství do politiky vždy končilo špatně a byla-li ta či ona víra v potížích, bylo to vždy z důvodů politických. Není víry na světě s výjimkou fanatických moslimů, která by měla schopnost diktovat svým věřícím v jeho soukromých záležitostech. Konec konců co kdo dělá je definitivně záležitostí jeho s Bohem a nikdo jiný nemá právo do toho mluvit. Americký občan si stejně dělá v otázkách rozvodů, kremací, potratů a podobných, čistě soukromých záležitostí, co chce, jak ukazuje statistika. Jediný, kdo dovedl ovládat lidi v otázkách potratů byl Hitler. Lékař, který byl přistižen byl zastřelen a žena potrestána. Hitlerovým cílem ovšem byla co největší produkce lidí, aby tak měl amunici pro své nároky na větší 'lebensraum'.

Celý spor o právu potratu spočívá na několika otázkách, na které podivuhodně neslyšíme uspokojivé odpovědi, jen dogmatická tvrzení na obou stranách. Kdy začíná opravdu život člověka? Co je to život? Jaká je jeho definice? Stále vidíme, že u některých nezačíná ani ve dvaceti a u některých vůbec nikdy, máme-li na mysli více měřítek podmíněných časem, místem a společenským prostředím. Mluvme konkrétně! Říká-li někdo, že lidstvo se má množit bez omezení, pak neví o čem mluví, neboť říká jen polovinu problému. Především než začne kázat tuto doktrinu, prvou polovinu problému, musí říci, jak a kdo je bude žít! Je dokázáno, že největší zábavou lidí, kteří nemají co dělat necht' již z jakéhokoliv důvodu, je výroba dětí a zejména v těch společnostech, kde tuto zábavu někdo jiný platí, typicky v podobě daní. A daň není nic jiného než poplatek, kterým platíme za výlohy spojené s udržováním člověka nalézajícího se v situacích, kdy jedinec nic nezmůže a kdy je nutna spolupráce ostatních členů společnosti. Patnáct, dvacet dětí v Itálii není nic neobvyklého. Čím chudší, tím více dětí.

Když náboženské instituce nedokázaly ani po tisíciletém vývoji lidské společnosti, již někdy vládly stejně jako to vidíme dnes v Číně a ostatních komunistických společnostech, zabránit dramatickému vzestupu pohlavní promiskuity u desetiletých, tedy mají alespoň říci, kdo a jak bude žít a vychovávat jejich děti, kdo a jak ošetří strašné psychologické, mravní a materialistické rány těchto dětí - rodičů, chorých rodičů, rodičů, kteří si nemohou dovolit vůbec žádné děti materiálně či intelektuálně. Vše se potom hodí na hlavu státu, neboť čím větší primitiv, tím více věří, že vláda či stát všechno zařídí. Jak je známo, jediný, který uměl vše zaříditi byl pan Ducháček.

Ale ulice jsou plné demonstrantů a universitní stolice chrlí poznatky, které si odporují v každém písmenu. prostě celá věc přímo čpí demagogií a pokrytectvím, zaostalostí a pověrou, prostě pohanstvím, které se z lidstva nikdy nesmeklo, jen nabylo nových, moderních forem, díky vyspělejší propagandě a prostředkům, které jsou k dispozici.

Asi před týdnem proběhla zpráva, **Headline News**, že **president Bush** zbavil úřadu ředitele CIA. Od té doby čekáme na nějaké bližší informace, ale zřejmě jsme neměli štěstí, či jsme někde něco přehlédli. Důvodem měla být kvalita informací z Číny, které prý popletly celou

Pokrač. na str. 7

Do Československa 1989

Hlavní skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga, New Yorku a nebo z dalších míst USA za nejlevnější ceny.

Data odletů: 20. července, 3. a 17. srpna, 1., 15. a 29. září.

Zájezdy jsou na 16, 21 a nebo na 30 dní pobytu, které mohou být prodlouženy dle vaší potřeby, bez jakéhokoliv zvýšení.

Rovněž máme zájezdy do Vídně za velmi výhodné ceny.

Zájezdy příbuzných z Československa vyřizujeme rychle, spolehlivě a levně. Máme zvláštní nemocenské pojištění pro návštěvníky.

TUZEX - dárková služba vašim příbuzným a přátelům. Nový výměnný kurs: 9.40 tuzexových bonů za 1.00 dolar.
Vyžádejte si podrobné informace u

Weber Travel Agency

6805 W. Čermák Rd., Berwyn, IL. 60402
Tel. (312) 749-1333

vládu!! Té bylo, a také světové veřejnosti, předkládáno, že Deng Čiao-ping umírá, jeho přátelé pro něj želeli a zatím se ukázalo, že 83 letý Deng si vesele pobíhal v zákulisí, organizoval svou obranu a útok a jen čekal na vhodnou příležitost kdy zakročit.

Toto není ovšem prvý případ ubohé zpravodajské služby. Sám jsem znal několik lidí, kteří pracovali pro různé podobné instituce a naprosto jsem nechápal, že nejen je někdo v něčem podobném mohl zaměstnat, ale že vůbec byli schopni dostat v této zemi nějakou práci mimo nádeníka. Jeden pracoval jakožto agent v jedné orientální zemi. Jazyk a její kulturu vůbec neznal. Jeho úkolem bylo pozorovat tamní život a podávat ústředně podrobné zprávy. Jediné, co ten člověk mohl tam dělat, bylo dívat se na něco, čemu ale vůbec nerozuměl, jíst, chodit, spát a brát za tuto 'práci' peníze. Člověk, který prodával v Brně noviny na České ulici, stal se 'redaktorem' v informační službě. Ovšem stále to bylo lepší a praktičtější než pozdější praxe, kdy Spojené státy pustili do této země, v důsledku nesmyslného rozhodnutí Nejvyššího soudu, členy, či bývalé členy komunistické strany. Opravdoví odborníci pracovali v továrnách, promovani nádeníci v kancelářích. Mnoho lidí se ptalo a stále se ptá, jaký je pak rozdíl mezi komunistickou byrokracií a její obdobou v této zemi.

To, co se přihodilo prezidentu Bushovi a vládě Spojených států v případě Číny, jistě se událo již dříve, jistě se děje i nyní a budoucnost neslibuje nic lepšího. Jen velikost kopanců našich 'odborníků' probudí -možná- autority.

Šéf generálního štábu branných sil Spojených států účastnil se manévrů nejmenovaných jednotek sovětské armády. Tak jsme to viděli na obrazovce HN. Není nezajímavé si povšimnout, že vojáci, nejen pouze vyšší šarže, začínají vypadat jako ti vojáci z Lehárových či Kalmanových operet. Nabývají čím dál více charakteru popsaného tak geniálně Jaroslavem Haškem.

Záběry nám měly ukázat a dokázat spolupráci a uvolnění napětí mezi bývalými supervelocemi. V myslech lidí měl být dojem, že odzbrojení je již za rohem. Byla to část, či lépe řečeno jen jiná forma glasnosti, vojenské glasnosti. Proč neukázat sovětské tanky řítící se s vlajíci praporky vpřed, jako kavalerie bengálských jezdců za královny Viktorie, ovšem v nějakém tom filmu jako byl Gungadin a pod.? Konečně sovětská armáda a její zbraně nikdy nebyly tou nejmocnější zbraní Sovětů. Tou vždy byla, je a bude propaganda a jak vidno z představení 'Gorbiho' v Německu, tato zbraň se stále zlepšuje. Tam je třeba odzbrojení. To ovšem nepříjde, dokud poslední komunista nebude viset.

Na televizní stanici WTTW PBS, v Chicagu stanice č. 11 byl tento týden zajímavý pořad. William Buckley ve svém programu 'Firing Line Special Debate' měl debatu na téma 'The Cold War is not Coming to an End'. Účastníci byli rozděleni do dvou skupin: Buckley a s ním bývalý generál a velitel obranných sil NATO, později první tajemník státního departmentu ve vládě bývalého prezidenta Reagana Alexander Haig a předák republikánské strany v kongresu, zástupce Newt Gingrich, byli představiteli názoru, že 'studená válka' ještě neskončila. Druhá skupina, v poměru ke skupině předešlé, byla složena z klasických liberálů: George McGovern, bývalého a těžce poraženého kandidáta na stolec prezidenta Spojených států, dále Gary Hart, který musel resignovat v běhu volební kampaně na presidentskou nominaci za stranu demokratickou, neboť praskla jeho milostná dobrodružství, ačkoliv byl ženat, šťastně, jak neprestal nikdy

opakovat a konečně Patricia Schroeder, demokratická zástupkyně v kongresu za stát Kolorádo, také jedna z nadějných kandidátů na президенství vedle Harta.

Nelze dvou hodinovou debatu na velmi komplikované téma shrnout v několika větách. Proto se omezíme jen na heslovité věty detailní debaty. Tak bylo konstatováno při poznámce o popularitě Gorbačova u příležitosti jeho nedávné návštěvy v Německu, že na dané téma o představení nositele 'ratolesti míru', že i když měl takový obrovský úspěch, přece jen Hitler by ho předčil. Bylo také konstatováno, jak prezident Bush byl zastíněn Gorbačovem, ovšem v očích našich liberálů. To, že Německo bylo v druhé světové válce zničeno takřka jako Kartágo Římany, a že to byla právě ta Amerika, nyní najednou nepopulární, o tom ani slova. **Amerika postavila Německo opět na nohy hospodářsky, sociálně, politicky a posílila - vlastně dala mu morální sílu. Německo žilo v míru po dobu 45 let a Amerika to platila. Proti komu je bránila? Proti otcům a vychovatelům jejich 'Gorbiho'?**

To vše je ovšem neznámé liberálům v debatě. Vidí všechno jen očima Pollyany. Nevidí, či nechtějí vidět, že SSSR zásobuje dnes Afganistan s daleko větší intenzitou a kapacitou, jen aby vydržel trochu déle, než Spojené státy udržely Berlín proti náporu Sovětského svazu. **McGovern a spol. hájí SSSR kde se dá a omlouvají čeho se kdo dotkne. Hart: "Důkazy změny v SSSR jsou přece viditelné!" "Studená válka je u konce", jásá Schroeder za živého souhlasu Harta a McGoverna.** Konzervativci v čele Newt Gingrichem varují, že 'studená válka' je stále v plném proudu. K Hartově tvrzení o viditelnosti změny dodáváme: Ve slovech ano, ale ne v činech a úmyslech. Studená válka jde dále, jen jejich formy se mění. Konec konců dialektika i taktika byly vždy nejpřednějšími nástroji bolševiků. Cílem Moskvy, vzdor všem jejím potížím hospodářským, vojenským a společenským o definitivní povaze jejich ideologie ani nemluvě, je porážka demokracie. Glasnost a perestrojka je snaha o dosažení tohoto cíle suchou cestou, nebo-li jinou formou 'studené války'!

Výše uvedená televizní debata jen ukázala, kolik a které lidi má Gorbačov ve svých řadách. Měl jsem vždy na mysli, že hlupák je vždy nebezpečnější než úmyslný zločinec... Na hloupost nejsou totiž paragrafy, pokud škoda nebyla způsobena. **Pokračování příští čtvrtěk**

Zavítáte-li do Chicaga, nezapomeňte navštívit náš obchod a prohlédnout si bohatý sklad importovaného zboží

PANENKY - české, moravské, slovenské - 9" - \$13.50, 11 a půl" - \$15.00, 24" - \$75
 ŠOHAJE - 9" - moravský - \$16.50, 9" slovenský - \$13.50
 ČESKOSLOVENSKÉ VLAJKY - 4" x 6" - \$1.25, 9" x 12" - \$2.95, 3' x 5' - \$8.95
 ZÁLOŽKY DO KNIH - vyšívání stuhy s tvářmi dětí - \$3.50
 BÍLE VYŠÍVANÉ ZÁSTĚRY Z ČESKOSLOVENSKA - \$35.00
 6" DŘEVĚNÉ TALÍŘE S OBRÁZKY Prahy, Plzně, Bratislavy, Banské Bystrice - \$7.50
 DŘEVĚNÉ KRABÍČKY - 5 a půl" x 4" malované - \$17.50
 8" x 4 3/4" vypalované - \$31.50
 4711 KOLÍNSKÁ VODA - 1/7 fl. oz. - \$9.00, 3.3 fl. oz. - \$13.50, 13 fl. oz. - \$14.50, 26.5 fl. oz. - \$23.00; spray - 2 fl. oz. - \$11.50, 3 fl. oz. - \$15.00; mýdlo - 3 kusy - \$9.00
 NIVEA KREM - 60 ml. - \$1.95, 150 ml. - \$3.50
 ČESKÝ TEPLOMĚR - \$4.00
 MLÝNKY NA MÁK - \$29.75
 STROJKY NA HALUŠKY - \$14.50
 KRÁJEC NA KNEDLÍKY - \$9.50
 PEROUTKY - \$1.75
 NOVÉ VIDEOPÁSKY - Moravanka a Hašlerovy písničky - 90 min. - \$35.00; Slovák-Malokarpatská kapela - 60 min. - \$35.00
 SLOVNÍKY - Trnka: Anglicko/český - Česko/anglický - \$6.95; Hais: Anglicko/český a česko/anglický - \$6.50, Česko/anglická konverzace - \$3.50; Say It In Czech ('English-Czech Phrase Book') \$3.50.

SEZNAMY NA POŽÁDÁNÍ

knihy, kazety, videopásky, byliny a koření, keramika, granáty.

Výlohy za poštovné:

Na objednávky do 5.00 dol. - \$ 1.50. Od 5.00 do 25.00 dolarů - \$ 2.50. Od 26.00 do 50.00 - \$ 5.00. Od 51.00 do 100.00 dol. - \$ 7.50. Od 100.00 výše - \$ 10.00.

Zboží možno koupit na kreditkartu VISA nebo MASTER CARD. Zákazníky z Illinois upozorňujeme, aby na každý 1.00 dolar poslali o 7 centů více na státní daň.

TUZEX

Potravinové balíčky bez e-la nebo dárkové poukázky do Československa vyřizujeme nejrychlejší cestou - spolehlivě a zaručeně. Seznam zdarma.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402

Tel.: (312) 484-3459

Obchodní hodiny:

Denně od 9.30 hod. dopol. do 6.00 hod. večer
 v sobotu od 9.00 hod. dopol. do 6.00 hod. večer
 v neděli zavřeno

When you have questions about investing. . .

see the Banking Professionals

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts.

The affiliated Bank/Western National . . . we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Rd. 6001 West Ogden Ave.
 Cicero, IL 60650 Cicero, IL 60650

Depositors insured
 up to 100,000 dol. Phone 656-2000

Member
 FDIC

doktrinu jako 'radikální pojmovou odchylku pro americkou politiku v poválečném období, vůči Sovětskému svazu.'

Bush a jeho poradci myslí, že zaujmají postoj, jaký neexistoval od druhé světové války nejenom že postupují bez ohledu na existenci dvou mocenských bloků, ale také bez ohledu na 'cykly konfliktu a kooperace', jaké charakterizovaly vztahy mezi Spojenými státy a Sověty a směrem k permanentní integraci Sovětského svazu do mezinárodního systému. Tyto názory jasně staví prezidenta mezi ty, kdo věří, že studená válka je u konce, nebo se blíží ke konci, a ty, kteří věří, že vnitřní reformy v Sovětském svazu natolik transformovaly vládu, že sovětské vládcové budou ochotni vzdát se snů a politiky expanze a připojit se k zachování trvalého mezinárodního uspořádání. Hledání trvalého uspořádání světa bylo ovšem hlavním cílem americké politiky od druhé světové války. Zpočátku věřily Spojené státy, že Spojené národy (United Nations) by mohly upevnit vztahy mezi jednotlivými zeměmi. Studená válka se vyvinula, když se ukázalo, že Sovětský svaz se zajímá o rozšíření své moci více než o život podle pravidel charty Spojených národů. Tato přednost vedla Josefa Stalina ke konzolidování sovětské moci ve východní Evropě, k podpoře státního převratu v Československu a k eventuálnímu rozdělení Evropy. Následovala Trumanova doktrina, Marshallův plán a nové vyzbrojování Spojených států. NATO a Varšavská smlouva ustanovily vztahy studené války mezi východem a západem. Proto je zcela přirozené, že diskuse o zredukování zbraní zeměmi NATO a Varšavského paktu by měly být doprovázeny pocitem, že studená válka je konečně za námi. Ale je příliš brzo, abychom mohli vědět, zdali tato optimistická analýza se ukáže být pravdivou.

Bush a jeho blízcí poradci jako Brent Scowcroft, Larry Eagleburger a Bob Gates jsou si plně vědomi jiných případů, kdy 'nepřátelé se zdáli být méně nepřátelští a spojenci méně spojení, (když) hospodářské smlouvy s protivníky se začaly formovat, zatímco ekonomické spory se spojenci se stávají akutními', jak brilantní francouzský intelektuál Raymond Aron kdysi situaci popsal. Tito mužové také vědí, že dřívější dobu uvolnění napětí (détente) následovala léta bezpříkladné sovětské globální expanze. Je pravda, že reformy Michaila Gorbačova jsou daleko širší než reformy Nikity Chruščova, a že tyto reformy jsou jak politické tak i ekonomické. Je také pravda, že problémy v sovětské společnosti jsou dnes vážnější než kdykoliv po druhé světové válce.

Jsou to tyto trendy ve vnitřních záležitostech, které plní nadějami i zkušené pozorovatele jako je Bush, Scowcroft, Eagleburger a Gates, co se týče pravděpodobného směru sovětského vývoje. Avšak realisté musejí počítat s faktem, že 'nové myšlení' v sovětské zahraniční politice bylo a je mnohem méně impresivní než 'nové myšlení' v záležitostech domácích.

Sovětolog Michael Mandelbaum, když psal v žurnálu Foreign Affairs, poznamenal toto: Hrozba sovětské agrese proti západní Evropě je uvěřitelná, protože se již uskutečnila - a pokračuje i v přítomné době - proti východní Evropě. Skončení studené války vyžaduje skončení sovětské hrozby západní Evropě, které vyžaduje skončení sovětské podrobení si východní Evropy, což znamená dovolení lidem v té části světa, aby svobodně rozhodli, jak si sami budou vládnout. Studená válka se v Evropě vyvinula v odpověď na použití sovětských vojsk, aby bylo odepřeno sebeurčení obyvatelům východní Evropy. Bude skončena, když sovětská vláda se zrekne používání násilí, aby vnutila svou vlastní vládu a zahraniční politiku, jakou si sama zvolí, jiným evropským státům. Do té doby ani Spojené státy ani západní Evropa nemohou moudře postupovat velmi daleko, za t.zv. 'containment', t.j. stále počítání s existencí dvou mocenských bloků.

Nynější výzva nám všem byla téměř dokonale popsána Aronem, který řekl:

"Jsou státy západní Evropy ochotny navázat užší svazky s tou druhou polovinou starého kontinentu, zatímco zůstávají integrální součástí atlantické společnosti? Bezpochyby jsou. Mohou mít a chtějí

mít sjednocenou Evropu od Atlantiku až po Ural? Určitě ne. Politicky taková Evropa bez Spojených států a se Sovětským svazem by vedla k tomu, co bychom mohli nazvat finlandizací Evropy."

Stojí za to si připomenout, že Raymond Aron napsal tento paragraf v roce 1973.

přel. M. M. J.

Tonoucí se...

at' jde o Slánského nebo dr. Horákovou. Nebo že existují - i mezinárodně - pochyby o nezávislosti Výboru čl. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci. Lidé - psalo se v článku - chtěli vědět, zda skutečná demokracie potřebuje ještě přívlastky, proč zmizel termín 'socialismus s lidskou tváří', proč KSC odmítá diskutovat s neformálními skupinami. Tuhle odpověď už Svobodné slovo nepřineslo.

Přesto naznačila tato zpráva z jednoho občanského shromáždění o zájmovém zaměření obecného lidu víc, než například referát ústředního tajemníka socialistické strany na dalším zasedání jejího ústředního výboru začátkem května. I když se i toto zasedání od oné minulé nudné rutiny přece jen lišilo. Už svým přesně vymezeným námětem: Poslání strany při demokratizaci společnosti. A pak i celou řadou výrobků v hlavním referátu, který ovšem i nadále bojuje s přebytkem slovní vaty a jen velmi obezřetně se dotýká všeobecně známých problémů. Znovu ovšem: rozdíl je už v tom, že se vůbec něčeho dotýká, a že například vyslovuje požadavek, aby byla nekomunistickým stranám svěřována zvýšená politická odpovědnost v jednání orgánů Národní fronty; aby tyto orgány byly reálným partnerem v jednání s orgány státními, a pak konkrétně, aby se ústavně zakotvilo a v praxi uplatnilo lidové hlasování, referendum, a to nejen na úrovni celostátní, ale i v krajích, okresech a místech, aby lidé mohli při volebním aktu skutečně volit, aby se skutečně a důsledně uplatňoval princip svrchovanosti zákona jako ochrana před svévolnou manipulací výkonných orgánů a aby se podstatně prohloubila nezávislost soudů, aby se zřídil ústavní soud, zajišťující soulad zákonů s ústavou. A v referátu je ještě celá řada podnětů, které by - realizovány - znamenaly určitý společenský pokrok.

Jenže v tom je právě háček. Všechny tyto reformní plány už kdysi existovaly. Byla dokonce před 21 lety krátká doba, kdy se některé z nich začaly uskutečňovat. Záhy se ukázalo, že šlo o plány nereálné, protože diktatura zůstala diktaturou a ta s pomocí ústředních tanků tato vylepšení zadusila. Teď se demokratizační projekty objevují znovu. Ale nikde zatím nikdo nezrušil diktaturu. Nikde dosud nedošlo k nápravě politických poměrů v tom smyslu, že by se komunistická strana výslovně zrekla své ústavou zaručené 'vedoucí role', tedy mocenského monopolu. Naopak - všude se hovoří o komunistické straně jako o rozhodující, dokonce někdy i jediné záruce dalšího vývoje. Také onen referát o demokratizaci razí základní tezi, že současné politické zřízení všem vyhovuje a že se jen má proměnit náplň činnosti stávajících institucí. Jak k tomu má dojít, kdo zruší dosavadní náplň a proč by to měl udělat - to zůstává utajeno. Na citovaném diskusním fóru socialistické strany odpovídal na dotazy o vedoucí úloze KSC - jak těmito slovy napsalo Svobodné slovo - 'soudruh ing. M. Kroh, CSc. z Vysoké školy politické KSC'. Rekl, praví tato informace, že "v minulosti vládlo v KSC přesvědčení, že prohlubování vedoucí úlohy se děje především oslabováním ostatních subjektů. To se však ukázalo být brzdou rozvoje společnosti. Proto se razí nové pojetí, které není v rozporu s rozvojem dalších stran."

Jest-li soudruh Kroh reprodukuje věrně současné stanovisko vedoucích kruhů KSC, nedostala se přestavba v tomto smyslu příliš daleko. Jeho diplomaticky vykroužené výroky se dají do normální řeči přeložit asi takto: KSC už nebude napříště persekuovat jiné strany, dovolí jim, aby se podílely na odpovědnosti za vývoj a bude zároveň dále prohlubovat svou vedoucí úlohu, kterou zjevně pokládá za samozřejmou. KSC se ještě nepoučila natolik, aby byla schopna nastoupit cestu skutečného, otevřeného dialogu se společností. Tak, jak už se to stalo v Polsku i v Maďarsku, jak se to v jiných obměnách děje v Sovětském svazu nebo v Číně. Je ovšem pravda, že ani tam neexistuje doposud žádná záruka třeba i pomalého, ale jistého přechodu ke skutečně demokratickým poměrům. Veškerý společenský kontext je pořád ještě založen na naději milionů, že snad diktátoři přece jen přišli k rozumu, dokázala rozpoznat, že dosavadními metodami vedou národy ke krachu a že se pokusí zachránit vše - tedy i sebe - opatrným odchodem od totality a letitým, jimi shora stále řízeným zaváděním lidštějších poměrů.

Zní to pořád jako utopie. Zkušenosti s komunismem zatím nedovolují lidem otevřít srdce a zatnout zuby - aby pomohli k nástupu nějakému novému řádu. Náznaky, které všichni uznávají za užitečné, jsou velmi řídké povahy. Jak to řekla česká socialistka sestra Šigutová z Frýdku-Místku: "Slyšíme jen proklamace, prohlášení s novými slovy a hesly, ale pokračujeme ve starých kolejích."

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby
veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Čermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC